

KOMUNIKAT PRASOWY nr 2/23

Luksemburg, 12 stycznia 2023 r.

Wyrok Trybunału w sprawach połączonych C-702/20 | DOBELES HES i C-17/21 | GM

Samo ustanowienie pomocy państwa nie może nastąpić w drodze orzeczenia sądowego

5 maja 2005 r. Łotwa przyjęła ustawę (obowiązującą od 8 czerwca 2005 r. do 31 grudnia 2014 r.) mającą na celu zmianę procedury dotyczącej sprzedaży przez producentów energii elektrycznej nadwyżki produkcji na podstawie podwyższonej taryfy. W ustawie tej uściślono, że producenci energii elektrycznej wykorzystujący odnawialne źródła energii, którzy rozpoczęli już działalność przed tą datą, nadal korzystają z dotychczasowych warunków, które były bardziej korzystne, w szczególności w zakresie cen stosowanych do sprzedaży według podwyższonej taryfy. DOBELES HES SIA i GM SIA to dwa łotewskie przedsiębiorstwa, które eksploatują elektrownie wodne wytwarzające energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii. Po wejściu w życie ww. ustawy łotewski organ regulacyjny, uprawniony do ustalania średniej taryfy energii elektrycznej, zinterpretował ją w ten sposób, że skutkuje ona zablokowaniem dla tych producentów średniej taryfy sprzedaży energii elektrycznej w wysokości obowiązującej 7 czerwca 2005 r. Organ ten przestał zatem aktualizować tę taryfę.

Sytuacja ta skłoniła skarżące przedsiębiorstwa do zażądania od organu regulacyjnego zapłaty „odszkodowania” tytułem naprawienia szkód poniesionych wskutek zablokowania odnośnej taryfy. Organ regulacyjny odmówił spełnienia tych żądań, lecz łotewski sąd administracyjny uwzględnił częściowo ich skargę.

Łotewski sąd najwyższy, do którego wpłynęła skarga kasacyjna, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie wykładni art. 107 ust. 1 i art. 108 ust. 3 TFUE, rozporządzenia dotyczącego pomocy de minimis¹ (pomocy państwa o niskiej wartości, której nie trzeba zgłaszać Komisji) i rozporządzenia ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 TFUE².

Trybunał orzekł przede wszystkim, że dwa alternatywne kryteria pozwalają stwierdzić istnienie „zasobów państwowych”, których uruchomienie jest wymagane, aby istniała „pomoc państwa” w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE: w grę wchodzi albo fundusze zasilane przez podatek lub inne obowiązkowe opłaty na podstawie ustawodawstwa krajowego, zarządzane i rozdzielane zgodnie z tym ustawodawstwem, albo kwoty, które znajdują się stale pod kontrolą publiczną.

Trybunał zauważył w tej kwestii, że data pełnej liberalizacji rynku energii elektrycznej na Łotwie jest nieistotna dla oceny, czy korzyść, jaką stanowiło nabywanie energii elektrycznej według podwyższonej taryfy, należy uznać za pomoc państwa. **Uznanie korzyści za „pomoc państwa” nie zależy bowiem od warunku, że dany rynek**

¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.U. 2013, L 352, s. 1).

² Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. 2015, L 248, s. 9).

został uprzednio w całości zliberalizowany.

Trybunał przypomniał również, że pomoc publiczna, jaką stanowią podejmowane przez władzę publiczną środki sprzyjające niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, ma zasadniczo inny charakter prawny niż odszkodowanie, które władze krajowe są ewentualnie zobowiązane wypłacić jednostkom tytułem naprawienia wyrządzonej im przez nie szkody. Odszkodowanie nie stanowi zatem pomocy państwa w rozumieniu prawa Unii. Dla ustalenia, czy kwoty stanowią „pomoc państwa” bez znaczenia jest natomiast okoliczność, że skargi mające na celu uzyskanie wypłaty tych kwot zostaną uznane za „żądania naprawienia szkody” lub za „żądania odszkodowania” na podstawie prawa krajowego.

Ponadto w przypadku gdy uregulowanie krajowe ustanowiło „pomoc państwa”, zapłata kwoty żądanej na drodze sądowej na podstawie tego uregulowania stanowi również taką pomoc.

W odpowiedzi na argumentację Komisji, **Trybunał orzekł, że samo ustanowienie pomocy państwa nie może nastąpić w drodze orzeczenia sądowego. Wchodzi ono bowiem w zakres oceny celowości, która nie jest związana z wykonywaniem obowiązków sędziego.**

Następnie, w odniesieniu do możliwości zastosowania prawa Unii dotyczącego pomocy de minimis, Trybunał zauważył, że przy założeniu, iż w rachubę wchodzi pomoc państwa, charakter de minimis pomocy należy oceniać w świetle całkowitej wysokości kwot już otrzymanych i kwot jeszcze żądanych przez skarżące w okresie odniesienia.

Wreszcie, w przypadku gdy do sądu krajowego wniesiono żądanie mające na celu otrzymanie wypłaty pomocy niezgodnej z prawem, czyli pomocy, która nie została zgłoszona Komisji, mimo że nie stanowi ona pomocy de minimis, sąd ten jest zobowiązany oddalić takie żądanie. Niemniej sąd krajowy może uwzględnić żądanie mające na celu wypłatę kwoty odpowiadającej nowej pomocy niezgłoszonej Komisji, z zastrzeżeniem że pomoc ta zostanie uprzednio należycie zgłoszona tej instytucji przez właściwe organy krajowe oraz że Komisja wyrazi na nią zgodę lub można uznać, iż instytucja ta wyraziła taką zgodę.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Pozostańmy w kontakcie!

